

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: U-zpz 16/2015-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Vučemila predsjednika vijeća, Darka Milkovića člana vijeća i suca izvjestitelja, Viktorije Lovrić članice vijeća, Marine Paulić članice vijeća i Dragana Katića člana vijeća, u upravnom sporu tužitelja Hrvatskog društva ortodonata iz Z., koga zastupa punomoćnik T. S., odvjetnik u Z., protiv rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Klasa: ..., urbroj: ... od 12. lipnja 2014., odlučujući o zahtjevu za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude Državnog odvjetništva Republike Hrvatske broj GZ-DO-70/15-5 od 29. rujna 2015., protiv presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske broj UsII-70/2014 od 5. ožujka 2015., u sjednici vijeća održanoj 2. ožujka 2021.,

p r e s u d i o j e :

Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude Državnog odvjetništva Republike Hrvatske broj GZ-DO-70/15-5 od 29. rujna 2015., se uvažava te se presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj UsII-70/2014 od 5. ožujka 2015., preinačuje i sudi:

Tužba se odbija kao neosnovana.

Obrazloženje

Presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj UsII-70/2014 od 5. ožujka 2015., uvažena je tužba i poništeno rješenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Klasa: ..., urbroj: ... od 12. lipnja 2014., kojim je utvrđeno da je Udruženje poduzetnika Hrvatsko društvo ortodonata sa sjedištem u Z., ..., u vremenskom razdoblju od 1. listopada 2010. do 9. listopada 2013. dokumentom „Minimalni cjenik ortodontskih usluga“ utvrdilo minimalne cijene ortodontskih usluga, čime da je sklopljen zabranjeni sporazum u smislu članka 8. stavak 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“ broj 79/09 i 80/13 u daljnjem tekstu: ZZTN) te je Udruženju poduzetnika izrečena simbolična upravno-kaznena mjera u iznosu od 150.000,00 kuna.

Protiv te presude Državno odvjetništvo podnijelo je zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže Vrhovnom sudu Republike Hrvatske preinačiti presudu i tužbu odbiti.

Zahtjev je osnovan.

Na temelju odredbe čl. 78. st. 6. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“ broj 20/10, 143/12 i 112/14 dalje; ZUS), Vrhovni sud Republike Hrvatske ispituje pobijanu presudu samo u granicama zahtjeva.

U upravnom postupku je utvrđeno da je osporenim rješenjem tuženika, u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, da je Udruženje poduzetnika Hrvatsko društvo ortodonata sa sjedištem u Z., ..., u vremenskom razdoblju od 1. listopada 2010. do 9. listopada 2013. dokumentom „Minimalni cjenik ortodontskih usluga“ utvrdilo minimalne cijene ortodontskih usluga. Zaključak tuženika je da je sklopljen zabranjeni sporazum u smislu članka 8. stavak 1. ZZTN.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske je pobijanom presudom poništio rješenje tuženika na temelju zaključka da se sporazumom ni izravno a ni neizravno ne utvrđuje najniža cijena dentalnih usluga s obzirom da je određivanje cijene u isključivoj nadležnosti Komore dentalne medicine a ne Udruženja. Također da predmet sporazum po svom sadržaju i po pravnoj prirodi nema obvezujući karakter a niti može biti primijenjen jer su doktori dentalne medicine kod utvrđivanja najnižih cijena svojih usluga u obvezi pridržavati se cjenika koga je donijela Komora. Stoga da predmetni minimalni cjenik nije niti je mogao imati za cilj ili posljedicu narušavanja tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu u smislu odredbi ZZTN.

Čl. 8. st. 1. ZZTN propisano je da su zabranjeni svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se: izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti, ograničava ili nadzire proizvodnja, tržište, tehnološki razvoj ili ulaganje, dijele tržišta ili izvori nabave, primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju, uvjetuje sklapanje ugovora prihvaćanjem od drugih ugovornih strana dodatnih obveza, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom tih ugovora.

Čl. 8. st. 2. ZZTN propisano je da se sporazumima u smislu stavka 1. članka smatraju osobito ugovori, pojedine odredbe ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično, neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi).

Budući da su Minimalnim cjenikom ortodontskih usluga utvrđene minimalne cijene takvih usluga između poduzetnika, to je pravilan zaključak tuženika da je riječ o sporazumu u smislu čl. 8. ZZTN.

Prema ocjeni ovog suda pozivanje Visokog upravnog suda Republike Hrvatske na činjenicu da je Komora nadležna odrediti cijene a ne Udruženje, ne utječe na zakonitost pobijanog rješenje Agencije jer kao što se osnovano ističe u zahtjevu, kad zakonom nije dana ovlast nekom udruženju poduzetnika da utvrđuje cijene proizvoda, odnosno usluga svojih članova, svako utvrđivanje cijena u takvom slučaju, a pogotovo utvrđivanje minimalnih ili fiksnih cijena, u suprotnosti je s propisima o tržišnom natjecanju. U tom se smislu, ne može tužitelj pozivajući se na odredbe Zakona o stomatološkoj djelatnosti („Narodne novine“ broj 121/03, 117/08 i 120/09) kojim je propisano da Komora donosi jedinstveni cjenik, tražiti da se odredbe ZZTN ne primjenjuju u slučaju donesenog predmetnog Minimalnog cjenika.

Nasuprot tome, udruženje poduzetnika koja su utvrđivala cijene usluga svojih članova neće biti podložni sankcioniranju od strane tijela za zaštitu tržišnog natjecanja samo onda kada je takva ovlast izričito navedena u zakonskim odredbama koje uređuju djelokrug i ovlasti tog udruženja poduzetnika. Upravo je zbog toga pogrešan citirani zaključak naveden u pobijanoj presudi.

Obzirom da je čl. 8. st. 1. ZZTN propisano da su zabranjeni svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu – to nije relevantan navod da se predmetni Minimalni cjenik ne koristi i nije u primjeni. To stoga što je dovoljno da sporazum sadrži dogovor o cijenama te se smatra zabranjenim prema cilju te sukladno citiranoj odredbi nije potrebno da nastane i posljedice (u tom se smislu u zahtjevu za zaštitu zakonitosti osnovano poziva i na Smjernice u primjeni čl. 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na horizontalne sporazume kojima je u toč. 24. definirano ograničenje tržišnog natjecanja prema cilju u smislu da je ograničenje tržišnog natjecanja prema cilju ono koje po svojoj samoj suštini ima mogućnost ograničavanja tržišnog natjecanja te ispitivanje stvarnih ili potencijalnih učinaka sporazuma na tržištu nije potrebno kad se utvrdi njegov protutržišni cilj).

Kad se dakle utvrdi da sporazum ima za cilj ograničavanje tržišnog natjecanja, nema potrebe uzimati u obzir njegove konkretne učinke (u tom smislu sud EU u predmetu C-49/92P, Komisija protiv Anic Partecipazioni SpA (1999) ECR-I-4125).

Slijedom navedenog, zahtjev DORH-a je trebalo uvažiti, te na temelju odredbe čl. 50. st. 2. ZUS odlučiti kao u izreci ove presude.

Zagreb, 2. ožujka 2021.

Predsjednik vijeća:
Ivan Vučemil, v.r.